



- రమ** : తాతయ్యా! ఈ ఫోటోలో పొడుగ్గా ఉన్నవారు ఎవరు?
- తాతయ్య** : మీ నాన్న శ్రీనివాస్.
- రమ** : లంగా, ఓణీ వేసుకున్నవారు ఎవరు?
- తాతయ్య** : గుర్తుపట్టలేదా? మీ అత్త.
- రమ** : నాన్న పక్కన ఉన్నది చిన్నాన్న వెంకట్ కదా!
- తాతయ్య** : ఔను, బాగా గుర్తుపట్టావే!
- రమ** : చిన్నాన్న ఇప్పుడు ఎక్కడున్నాడు?
- తాతయ్య** : హైదరాబాదులో ఉన్నాడు.
- రమ** : హైదరాబాదులో ఎందుకుంటున్నాడు తాతయ్యా?
- తాతయ్య** : ఉద్యోగం చేస్తున్నాడు.

మీ కుటుంబంలో ఎవరెవరు ఉన్నారు?



.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....



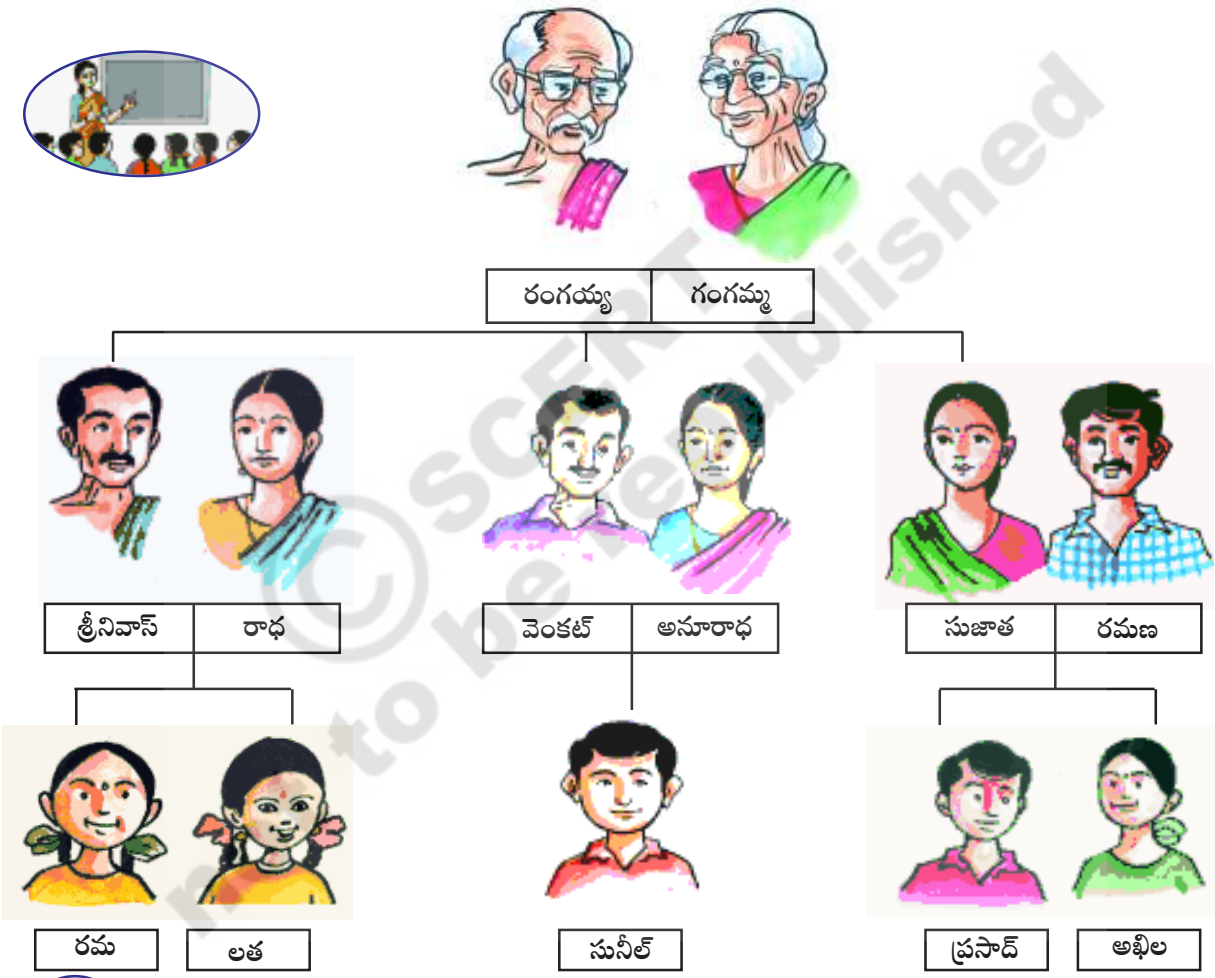


సాధారణంగా కుటుంబంలో అమ్మ, నాన్న, తాతయ్య, నాయనమ్మ, పిల్లలు ఉంటారు. ఉద్యోగం, చదువు లేదా ఇతర కారణాల వల్ల కుటుంబ సభ్యులలో కొందరు వేరే ఊరిలో ఉంటారు.

అన్ని కుటుంబాలూ ఒకే రకంగా ఉండవు. కొన్ని కుటుంబాలలో అమ్మ, నాన్న, పిల్లలు మాత్రమే ఉంటారు. మరికొన్ని కుటుంబాలలో వాళ్లతోపాటు తాత, నాయనమ్మ లాంటి వృద్ధులు కూడా ఉంటారు.

మరి రమ కుటుంబంలో ఎవరెవరు ఉన్నారో తెలుసుకుందామా! రమ వాళ్ళ తాతయ్య పేరు రంగయ్య. నాయనమ్మ పేరు గంగమ్మ. రమవాళ్ళ తాతయ్యకు ఇద్దరు కొడుకులు, ఒక కూతురు ఉన్నారు.

**కింది చిత్రం చూడండి.**

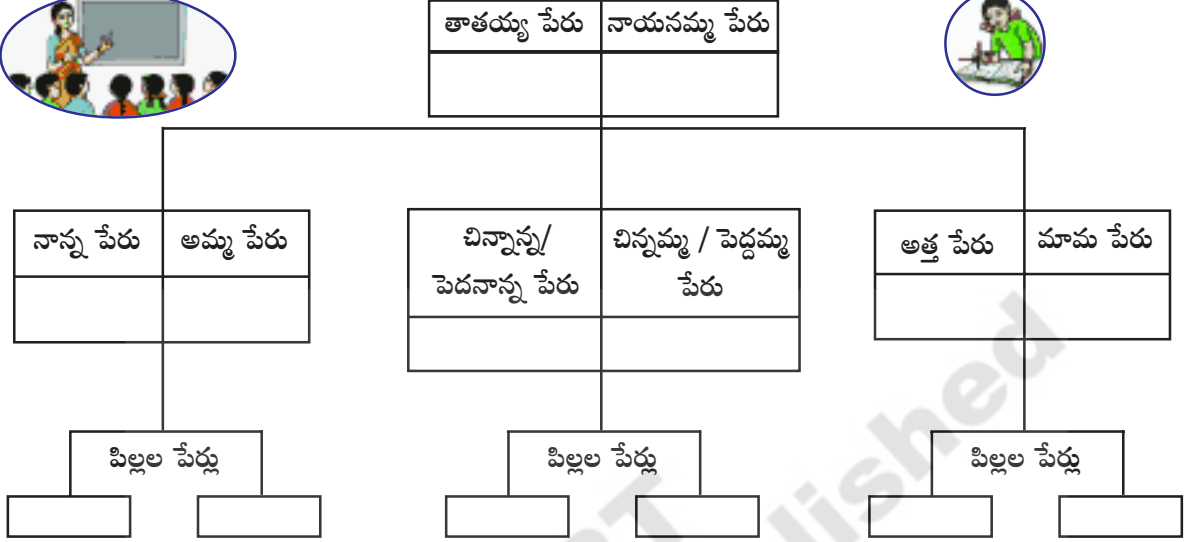


**ఎవరికి ఎవరు ఏమవుతారో రాయండి.**

1. గంగమ్మకు శ్రీనివాస్ .....
2. రంగయ్యకు అనూరాధ .....
3. సునీల్కు శ్రీనివాస్ .....
4. రంగయ్యకు అఖిల .....
5. లతకు సుజాత .....
6. రమకు శ్రీనివాస్ .....
7. రమకు లత .....
8. అఖిలకు ప్రసాద్ .....
9. రంగయ్యకు సునీల్ .....
10. సుజాతకు రమణ .....



రమ వాళ్ల అమ్మ, నాన్న, తాతయ్య, నాయనమ్మల పేర్లు తెలుసుకున్నారు కదా! మరి మీరు కూడా మీ తాతయ్య, నాయనమ్మ, అమ్మ, నాన్నల పేర్లు, మిగతావారి పేర్లు రాయండి.



పైన తెలిపిన విధంగా కుటుంబ సభ్యులు, పూర్వీకుల వివరాలతో రాసిన పట్టికను 'వంశవృక్షం' అంటారు.

పోలికలు :



రమవాళ్ళ  
చిన్నమ్మకు పాప  
పుట్టింది. పాపను  
చూడడానికి  
బంధువులు  
వచ్చారు. వచ్చిన  
వారు పాప అచ్చం  
వాళ్ల అమ్మలా  
ఉందని అన్నారు.

పాప వాళ్ల  
అమ్మలా ఉందని  
ఎలా  
చెప్పగలిగారు?





- ◆ మీ కుటుంబ సభ్యులలో మీకు ఎవరెవరి పోలికలు ఉన్నాయో పట్టికలో రాయండి.

ఎవరి పోలిక?	
ముక్కు	
కళ్లు	
చెవులు	
నడక	
నవ్వు	
రంగు	



సాధారణంగా కుటుంబంలోని పిల్లలకు అమ్మ, నాన్న, అవ్వ, తాత, మేనత్త, మేనమామ పోలికలు ఉంటాయి. కొందరికి ఎవరి పోలికలూ ఉండకపోవచ్చు లేదా వారి పూర్వీకుల పోలికలు రావచ్చు.



### అందరి ముఖాలూ ఒకేలా ఉంటాయా?

రాజు, రవి, రహీం, శీను ముఖాలను చూడండి. అవి ఎలా ఉన్నాయో చెప్పండి. మీ తరగతిలో ఎవరెవరి ముఖాలు వీళ్ల ముఖాలలాగ ఉన్నాయి? జాగ్రత్తగా చూడండి. వాళ్ల పేర్లను రాయండి.

రాజు



గుండ్రటి ముఖం

.....

.....

రవి



చతురస్రాకార ముఖం

.....

.....

రహీం



కోల ముఖం

.....

.....

శీను



త్రిభుజాకార ముఖం

.....

.....

అందరి ముఖాలూ ఒకేలా ఉండవని తెలుసుకున్నారు కదా!

### కుటుంబ చరిత్ర

బడిలో చేర్చడానికి రమను వాళ్లనాన్న బడికి తీసుకువచ్చారు. రమ పేరును వాళ్లనాన్న 'చిలుకూరి రమ' అని రాశారు. 'చిలుకూరి అనే ఇంటిపేరు ఎలా వచ్చింది?' అని ప్రధానోపాధ్యాయులు అడిగారు. మా పూర్వీకులు చిలుకూరినుంచి రావడంవల్ల ఆ పేరు వచ్చిందని రమ వాళ్ల నాన్న చెప్పారు.



రమవాళ్ళ తాతయ్యగారు గ్రామంలోని వాళ్లందరికీ ఏ కష్టం వచ్చినా సహాయంచేసి ఆదుకుంటారు. కాబట్టి ఆయనను అందరూ గౌరవిస్తారు. ఆయనవల్ల వాళ్ల కుటుంబం మొత్తానికి మంచి పేరు వచ్చింది. రమవాళ్ల నాన్న బట్టల వ్యాపారం చేస్తారు. ఆయనకు కూడా చుట్టుపక్కల గ్రామాల్లో మంచిబట్టలు అమ్ముతారని ఎంతో పేరుంది. రమ ఇంటిపేరు, వాళ్ల తాత, నాన్నకు సంబంధించిన కుటుంబ చరిత్రను గురించి తెలుసుకున్నారు కదా!

మీ కుటుంబ చరిత్రను గురించి పెద్దవారిని అడిగి తెలుసుకోండి.  
మీ తరగతిలోని విద్యార్థుల ఇంటిపేర్లు ఎలా వచ్చాయో తెలుసుకొని చర్చించండి.



### రకరకాల కుటుంబాలు



నా పేరు హసీనా. మా ఇంట్లో మా అమ్మ, నాన్న, అన్నయ్యతో పాటు అవ్వ, తాత ఉంటారు.



నా పేరు డేవిడ్. మా ఇంట్లో నేనూ, మా అమ్మ, నాన్న, మా అక్క ఉంటాం.





నా పేరు శివ. మా ఇంట్లో అమ్మ,  
నాన్న, తాతయ్య, నాయనమ్మ, పెద్దమ్మ, పెదనాన్న,  
చిన్నమ్మ, చిన్నాన్న, అక్కలు, అన్నయ్య ఉంటారు.

- ◆ చిత్రాలు చూశారు కదా! ఎవరి ఇంట్లో ఎక్కువమంది ఉన్నారు? ఎవరి ఇంట్లో తక్కువమంది ఉన్నారు?
- ◆ ఎవరెవరి ఇళ్లలో ముసలివాళ్లు ఉన్నారు?
- ◆ డేవిడ్, హసీనా, శివలలో ఎవరిది ఏ రకమైన కుటుంబం?
- ◆ మరి మీది ఏ రకమైన కుటుంబం?
- ◆ మీ బంధువులలో ఎవరిని ఎలా పిలుస్తారో చెప్పండి. రాయండి.





అడుకుందామా!



- ◆ మీరందరూ గుండ్రంగా నిల్చేవాలి.
- ◆ ఒకరి కళ్ళకు చేతిరుమాలుతో గంతలు కట్టాలి.
- ◆ కళ్ళకు గంతలు కట్టుకున్న విద్యార్థి మిగతావాళ్లను పట్టుకుని వాళ్లెవరో చెప్పాలి.
- ◆ సరిగ్గా చెపితే కళ్ళకు గంతలు విప్పాలి.
- ◆ ఈ విధంగా ఒకరి తర్వాత మరొకరికి గంతలు కట్టి ఆటను కొనసాగించాలి.
- ◆ కళ్ళకు గంతలు కట్టుకున్నప్పుడు అందరినీ గుర్తించ గలిగారా? లేదా ఎందుకు?

మీకు తెలుసా?



కళ్ళలేనివాళ్లు చదవడంకోసం బ్రెయిలీ అనే లిపిని వాడతారు. ఈ లిపిని లూయిస్ బ్రెయిలీ కనిపెట్టాడు.

### వృద్ధులు, ప్రత్యేక అవసరాలు గల పిల్లలు

కళ్లు ఉండి కూడా కళ్ళకు గంతలు కట్టుకోవడంవల్ల అందరినీ గుర్తుపట్టలేక పోయారు కదా! మరి అసలే కళ్లు లేనివారు పనులు చేసుకోడానికి ఎంత ఇబ్బంది పడతారో ఆలోచించండి. అలాగే కొంతమందికి



చెవులు సరిగా వినిపించవు. కొంతమంది పిల్లలు సరిగ్గా మాట్లాడలేరు. కొందరు నడవలేరు. కొందరు చూడలేరు. ఇలాంటివాళ్లకు ఏ యే ఇబ్బందులు వస్తాయో, వాళ్లకు మనం ఎలాంటి సహాయం చేయాలో ఆలోచించండి. చెప్పండి.

**కింది చిత్రం చూడండి.**



- ◆ చిత్రంలో ఎవరెవరున్నారు?
- ◆ వీళ్లు ఏయే పనులు చేసుకోడానికి ఇబ్బందిపడతారు?
- ◆ వీళ్లకు ఎలాంటి సహాయం చేయాలి?
- ◆ మీరు ఇలాంటి వాళ్లకు ఎప్పుడైనా సహాయంచేశారా? ఎలాంటి సహాయంచేశారు?

కళ్లు లేనివాళ్లకు, శారీరక వికలాంగులకు, మూగ, చెవిటి వాళ్లకు అవసరమైన సహాయాన్ని అందించాలి. మాట్లాడడంలో ఇబ్బంది ఉన్నవాళ్లు సైగలద్వారా మాట్లాడుకుంటారు. వినికిడి సమస్య ఉన్నవాళ్ల చెవిలో మిషన్ పెట్టుకొని, కంటి చూపు సరిగా లేనివాళ్లు కర్రలతోను, స్పర్శ ద్వారాను విషయాలను గ్రహిస్తారు. అలాగే వృద్ధులు కూడా చాలా పనులు సొంతంగా చేసుకోలేరు. వాళ్ల అవసరాలు తెలుసుకొని కావలసిన సహాయం అందించాలి.

అలాగే కొంతమంది అనారోగ్యవల్ల లేదా ప్రమాదంవల్ల తమ పనులు తాము చేసుకోలేరు. అలాంటి వాళ్లకు మనం అవసరమైన సహాయం చేయాలి.

**మీకు తెలుసా?**



ప్రతి సంవత్సరం అక్టోబరు 1వ తేదీన ప్రపంచ వ్యాప్తంగా “వృద్ధుల దినోత్సవం” జరుపుతారు.







### కీలక పదాలు

- |                |                      |                                 |
|----------------|----------------------|---------------------------------|
| 1. కుటుంబం     | 2. కుటుంబ సభ్యులు    | 3. పోలికలు                      |
| 4. వంశవృక్షం   | 5. బ్రెయిలీ లిపి     | 6. కుటుంబ చరిత్ర                |
| 7. ఇంటిపేరు    | 8. వృద్ధుల దినోత్సవం | 9. వృద్ధులు                     |
| 10. పూర్వికులు | 11. బంధువులు         | 12. ప్రత్యేక అవసరాలు గల పిల్లలు |

### మనం నేర్చుకున్నవి

- ★ సాధారణంగా కుటుంబంలో అమ్మ, నాన్న, తాతయ్య, నాయనమ్మ, పిల్లలు ఉంటారు.
- ★ ఇలా ఒకే కుటుంబంగా కలిసి ఉండేవాళ్లను కుటుంబ సభ్యులు అంటారు.
- ★ అమ్మ, నాన్న, అవ్వ, తాత, వాళ్ల పూర్వికుల వివరాలు తెలిపేదే 'వంశవృక్షం'.
- ★ కుటుంబంలోని పిల్లలకు కుటుంబ సభ్యుల, బంధువుల పోలికలు వస్తాయి.
- ★ అందరి ముఖాలూ ఒకేలా ఉండవు.
- ★ ప్రతి కుటుంబానికీ ఒక చరిత్ర ఉంటుంది. దీన్ని 'కుటుంబ చరిత్ర' అంటారు.
- ★ కుటుంబంలోని సభ్యుల సంఖ్యను బట్టి కుటుంబాలు రకరకాలుగా ఉంటాయి.
- ★ వృద్ధులకూ, ప్రత్యేక అవసరాలు గల పిల్లలకు అవసరమైన సహాయం చేయాలి.

### ఇవి చేయండి



#### విషయావగాహన

- కుటుంబం అంటే ఏమిటి? మీ కుటుంబంలో ఎవరెవరు ఉన్నారు?
- చందు అన్నవరంలో ఉంటాడు. ఇప్పుడు మూడో తరగతి చదువుతున్నాడు. వాళ్ళమ్మ కమల పొలంపనులు, ఇంటిపనులు చూసుకుంటుంది. చందు తమ్ముడు ఆదిత్య. ఇద్దరూ సెలవుల్లో వాళ్ళ మామయ్య రాఘవ ఇంటికి వెళ్ళారు. అక్కడ అత్త ఉష, తాత గోపాల్, అమ్మమ్మ లక్ష్మీదేవి ఉన్నారు. చందు వాళ్ళ వదిన హేమతోను, బావ రవితోను ఎన్నో ఆటలు ఆడుకున్నాడు.

పేరు	చందుతో ఉన్న బంధుత్వం
ఆదిత్య	తమ్ముడు
కమల	.....
లక్ష్మీదేవి	.....
రాఘవ	.....
ఉష	.....
రవి	.....





3. మీ ఇంటిపేరు ఏమిటి? ఆ పేరు ఎలా వచ్చిందో తెలుసుకొని చెప్పండి.
4. ప్రత్యేక అవసరాలు గల పిల్లలకు మనం చేయాల్సిన సహాయం ఏమిటి?
  - ఎ) కళ్ళు కనిపించనివాళ్లకు చేయాల్సిన సహాయం :
  - బి) మాటలు వినబడనివాళ్లకు చేయాల్సిన సహాయం :
  - సి) మాట్లాడలేనివాళ్లకు చేయాల్సిన సహాయం :
  - డి) నడవలేనివాళ్లకు చేయాల్సిన సహాయం :



### సమాచార నైపుణ్యాలు - ప్రాజెక్టు పని

1. మీ మిత్రుల ఇళ్లల్లో ఎవరెవరు ఉన్నారో అడిగి కింది పట్టికలో రాయండి.

మిత్రుని పేరు	కుటుంబ సభ్యులు	కుటుంబ సభ్యుల సంఖ్య
1. ఉదా : మురళి	అమ్మ, నాన్న, తాత, చెల్లెలు, అక్క, మురళి	6
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		

పై పట్టిక ఆధారంగా జవాబులు చెప్పండి.

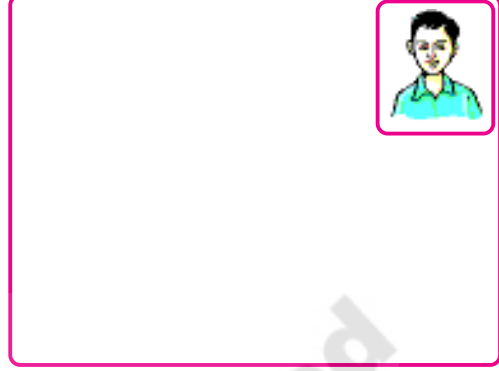
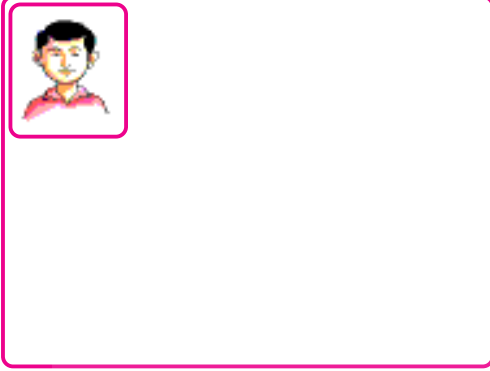
- ◆ ఎవరి ఇంట్లో ఎక్కువమంది ఉన్నారు?
  - ◆ ఎవరి ఇంట్లో తక్కువమంది ఉన్నారు?
  - ◆ ఎవరెవరి ఇళ్లల్లో ముసలివాళ్లు ఉన్నారు?
2. మీ వంశవృక్షంలోని వ్యక్తుల ఫోటోలు సేకరించి ఆల్బమ్ తయారుచేయండి. మీ తరగతిలో దాన్ని ప్రదర్శించి ఒకొక్కరిని గురించి చెప్పండి.





**బొమ్మలు గీయండి. రంగులు వేయండి.**

1. గుండ్రని, కోలముఖం ఉన్న ఇద్దరు స్నేహితుల బొమ్మలను గీసి, పేర్లు రాయండి.



**ప్రశంస**

1. కళ్ళులేనివాళ్లకు, కాళ్ళులేనివాళ్లకు ఎందుకు సహాయం చేయాలి? నువ్వయితే ఏం చేస్తావు?
2. మీ కుటుంబం చరిత్ర, మీకుటుంబం విశేషాలు ఏమిటి? తెలుసుకొని చెప్పండి.



**ప్రశ్నించడం**

1. రమ తాతయ్య దగ్గరికి వెళ్లింది. వాళ్ల వంశవృక్షం గురించి తెలుసుకోవాలనుకుంది. ఇందుకోసం తాతయ్యను రకరకాల ప్రశ్నలను అడిగింది. రమ వంశవృక్షం గురించి ఏమి ప్రశ్నలు అడిగి ఉండవచ్చు? తాతయ్య ఏమి సమాధానాలు చెప్పి ఉంటాడు? ఇంటిపేరును గురించి తెలుసుకోవాలనుకుంటే మీరు ఏయే ప్రశ్నలు అడుగుతారు?



**నేనివి చేయగలనా?**



- |  |            |
|--|------------|
| 1. కుటుంబమంటే ఏమిటో వివరించగలను.                                 | ఔను / కాదు |
| 2. కుటుంబసభ్యుల మధ్య చుట్టరికాలను చెప్పగలను.                     | ఔను / కాదు |
| 3. కుటుంబ వంశవృక్షాన్ని గీయగలను. కుటుంబ చరిత్ర చెప్పగలను.        | ఔను / కాదు |
| 4. కుటుంబ సభ్యుల గురించిన సమాచారాన్ని పట్టికలో రాయగలను.          | ఔను / కాదు |
| 5. వృద్ధులు, ప్రత్యేక అవసరాలుగల పిల్లలకు కావలసిన సహాయం చేయగలను.  | ఔను / కాదు |
| 6. కుటుంబ చరిత్రను గురించి, వంశవృక్షాన్ని గురించి ప్రశ్నించగలను. | ఔను / కాదు |

